

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ОЛИМПИАДА „ЗНАМ И МОГА” ЗА IV КЛАС

Общински кръг - 2016 г.

ТЕМА: ЗАГАДКИТЕ НА ВРЕМЕТО

Мило дете,

Добре дошло на общинския кръг на олимпиадата „Знам и мога”.

Подготвили сме за теб **12** интересни задачи.

Прочети внимателно условието на всяка от тях.

Приятна работа!

Не можем да видим времето, нито да го докоснем с ръка, но то съществува. Казват, че нямаме власт над времето. Невъзможно е да се върнем в миналото, нито желанията ни да изпреварят неговия ход. Но можем да управляваме времето, защото всяко нещо има своето време: време да учиш и време да играеш, време да мълчиш и време да говориш... Времето е загадка, която вечно се опитваме да разгадаем и „никога не знаем колко скоро ще стане твърде късно”.

Може би ще откриеш някои негови загадки, като решиш задачите, които ти предлагаме.

Задача 1.

Пресметни и запиши в таблицата буквите, които съответстват на отговорите, за да откриеш с какво се ориентираме във времето.

$$6 \cdot (246 : 6) = \underline{\hspace{10cm}}$$

л

$$(785 + 214) - 785 = \underline{\hspace{10cm}}$$

р

$$219 + (1000 - 319) = \underline{\hspace{10cm}}$$

к

$$68 \cdot 4 + 32 \cdot 4 = \underline{\hspace{10cm}}$$

н

$$129 \cdot 2 - 2 \cdot 29 = \underline{\hspace{10cm}}$$

ч

$$35 \cdot 8 + 8 \cdot 5 = \underline{\hspace{10cm}}$$

о

$$(45 \cdot 8) \cdot 0 = \underline{\hspace{10cm}}$$

а

$$425 : 5 + 75 : 5 = \underline{\hspace{10cm}}$$

и

$$25 \cdot (7 \cdot 4) = \underline{\hspace{10cm}}$$

с

$$321 : 3 + 69 : 3 = \underline{\hspace{10cm}}$$

е

$(2 \cdot 8) \cdot 50 =$ _____

Д

$26 + 672 + 14 + 28 =$ _____

В

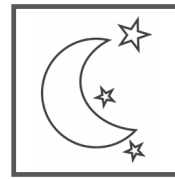
900	0	246	130	400	800	0	214

200	0	700	320	740	400	100	900

Задача 2.

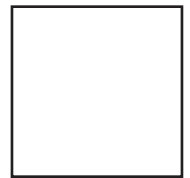
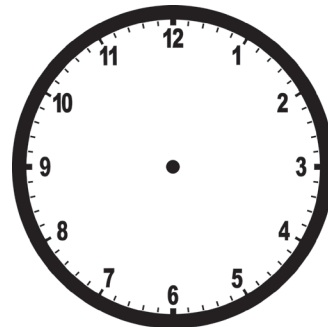
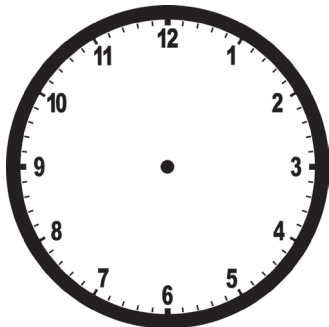
Използвай информацията от първия часовник и отбележи със стрелки върху циферблатите времето:

Сега е

А) *преди* 10 часа и 15 минути

след 11 часа и 25 минути

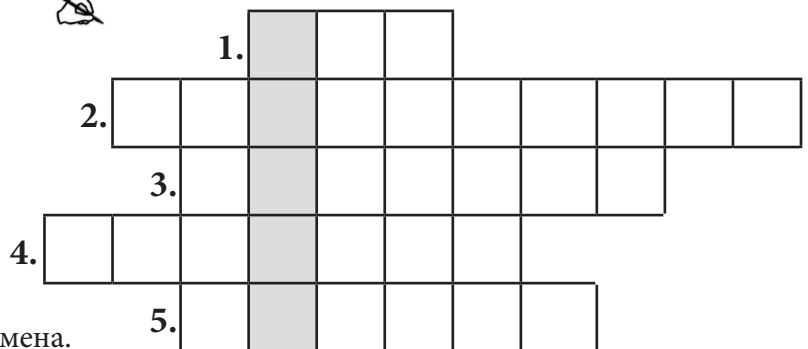

Б) Нарисувай знак, който да показва в коя част на денонощието е отбелязаният час.

Задача 3.

Реша кръстословицата.

- Период от сто години.
- Уред за измерване на температура.
- Мерна единица за измерване на време.
- Период от седем денонощия.
- Общото наименование на годишните времена.

В оцветените квадратчета се получава думата, която според *Книгата за рекорди на Гинес* заема четвърто място в списъка на най-популярните думи, търсени в интернет.

Задача 4.

Прочети текста и открий героите, чрез които да разбереш трите значения на думата време.

Приказка за Времето

Имало едно време... Времето вечно бързало и вървяло, тичало и никога не спирало, защото нямало време да спре. Веднъж то срещнало едно друго Време.

- Здравей, аз съм Времето – казало то.

- Здравей – казало първото Време. – Ха, чакай малко, аз съм Времето, не ти!

- И аз съм Времето!

- Че ти какво време си?

- Аз съм време, за което всеки ден си говорят хората. Някои даже се оплакват – ту им било топло, ту студено. Аз съм облаците, слънцето, вятърът... А ти кое си?

- Аз съм Времето, което не спира и често не достига на хората, когато поглеждат часовника. Дори и на мене!

- Как така нямаш достатъчно от себе си?! Ама че работа!

- Здравейте, аз съм Време, приятно ми е! – казало още едно трето Време, което се присъединило към тях незабелязано.

- Чакай, чакай малко! Ние тъкмо се разбрахме, че ние двамата сме две времена! Ти пък какво време си?

- Аз съм Време, което хората употребяват, когато говорят за миналото, настоящето и бъдещето.

- Става още по-объркващо – казало второто Време.

- За мен не е – казало първото Време. – Нали по мен се ориентират кое е в миналото, кое – в бъдещето. Май с теб сме роднини.

- Така излиза – казало третото Време.

И така си говорели, вървейки, защото първото Време не могло да спре.

А) За всяко значение на думата време открий в текста изречението, което го доказва.

Времето, измервано в секунди, минути, часове

 _____

Времето, показващо минало, сегашно и бъдещо действие

 _____
_____

Времето, показващо сезонни промени

 _____
_____

Б) Преобразувай глаголното време на думите в скоби според времето на глагола в първото изречение.

 Таралежът се събуди от шума. Преди да разбере откъде идва това фучене, широките крила на орела (*ще се размахат*) _____ над него. Царят на птиците (*ще отпусне*) _____ страшните си крака с изкривени като кука нокти и (*ще грабне*) _____ спящата костенурка.

Ежко (*ще се хване*) _____ за костенурката и (*ще се опита*) _____ да я издърпа от орловите нокти.

По Емилиян Станев

Задача 5.

Препиши изреченията, като замениш във всяко от тях подчертаната дума с подходящото по смисъл словосъчетание.

Винаги мога да помогна на приятелите си.

 _____
_____
_____

Напоследък съм много заета.

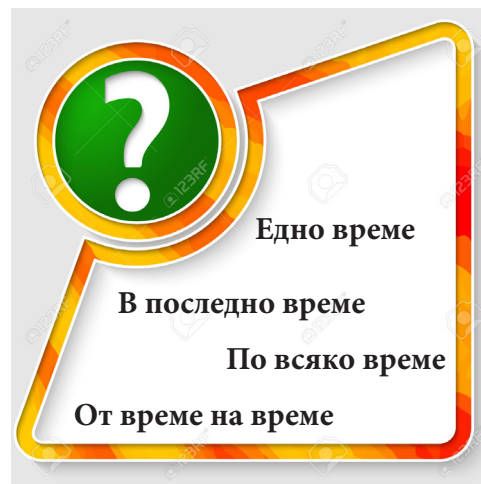
 _____
_____
_____

Понякога с моите другари играем футбол.

 _____
_____
_____

Много отдавна имало едно красиво, но бедно момиче.

 _____
_____
_____

Задача 6.**Прочети и допълни.****А) Попълни пропуснатата информация в следващите изречения:**

1. Първата българска конституция е приета в град _____, а първият български княз е _____.

2. Официалното име на нашата страна днес е _____.

3. След Освобождението възстановената българска държава носи името _____.

4. След обявяването на независимостта на страната през 1908 г. тя започва да се нарича _____.

Б) Отбележи върху линията на времето номера на всяко изречение според последователността на фактите, съобщени в него.**Задача 7.****Сравни снимките на Львов мост в София от миналото и днес и запиши три примера за различни промени, настъпили на това място.**

Задача 8.

Разгледай изображенията и запиши:

А) Кои са пропуснатите думи в текста?

Девизът „Съединението прави силата” преминава през годините на възродената българска държава. Днес той е изписан върху

_____ герб на _____

и върху сградата на _____.

Б) С кое важно събитие от българската история се свързва този девиз?

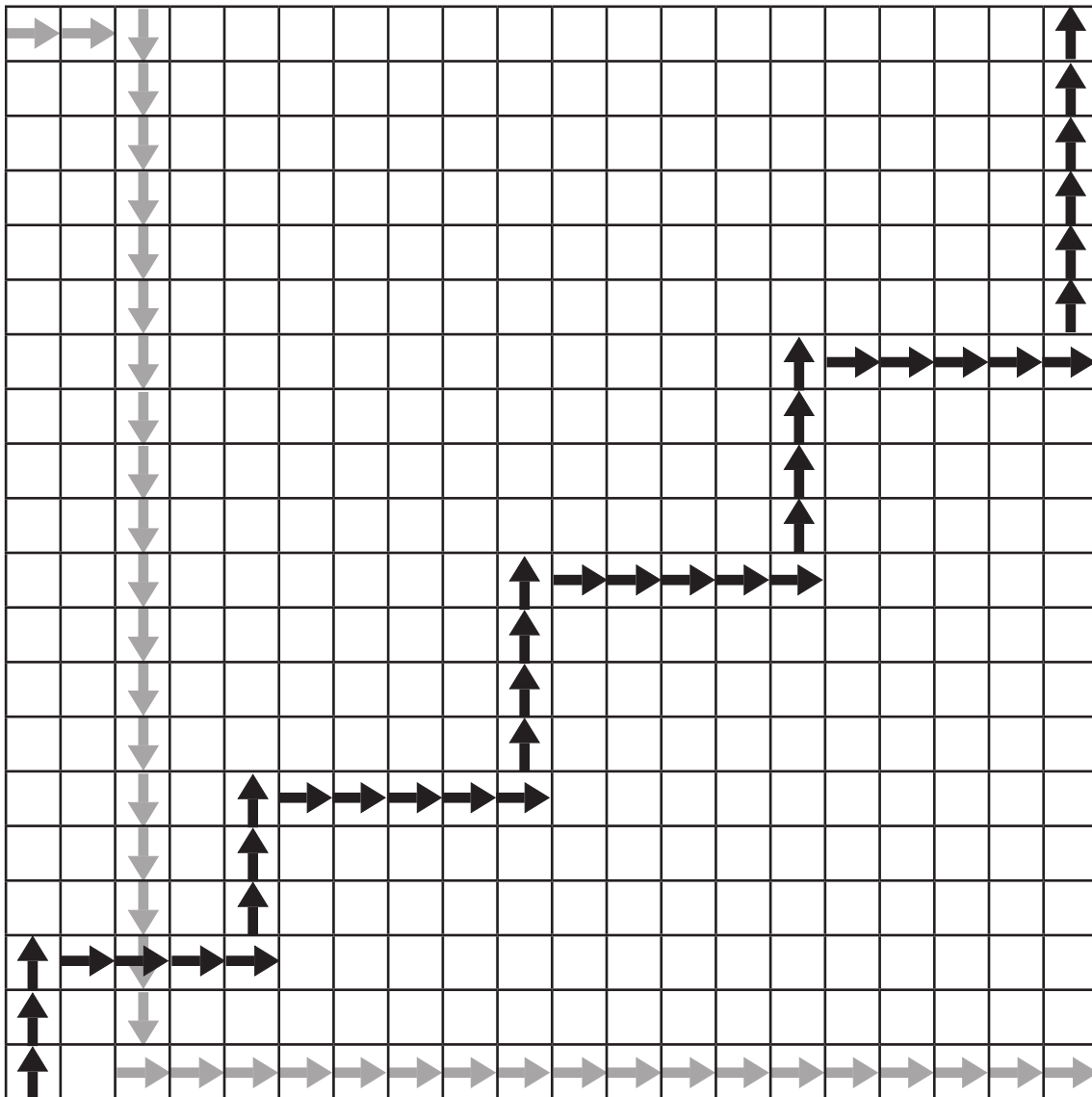
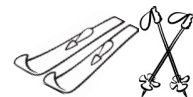

Задача 9.

Голяма част от свободното си време през зимната ваканция Рита и Боби прекарват на снежните писти. Разгледай схемата на техния път до спортните им принадлежности.

А) Запиши в таблиците броя на стъпките и означи със стрелка посоката на движение на всяко дете.

брой стъпки	2	
посока	→	

брой стъпки		
посока		

Б) На кого от двамата пътят е по-кратък?

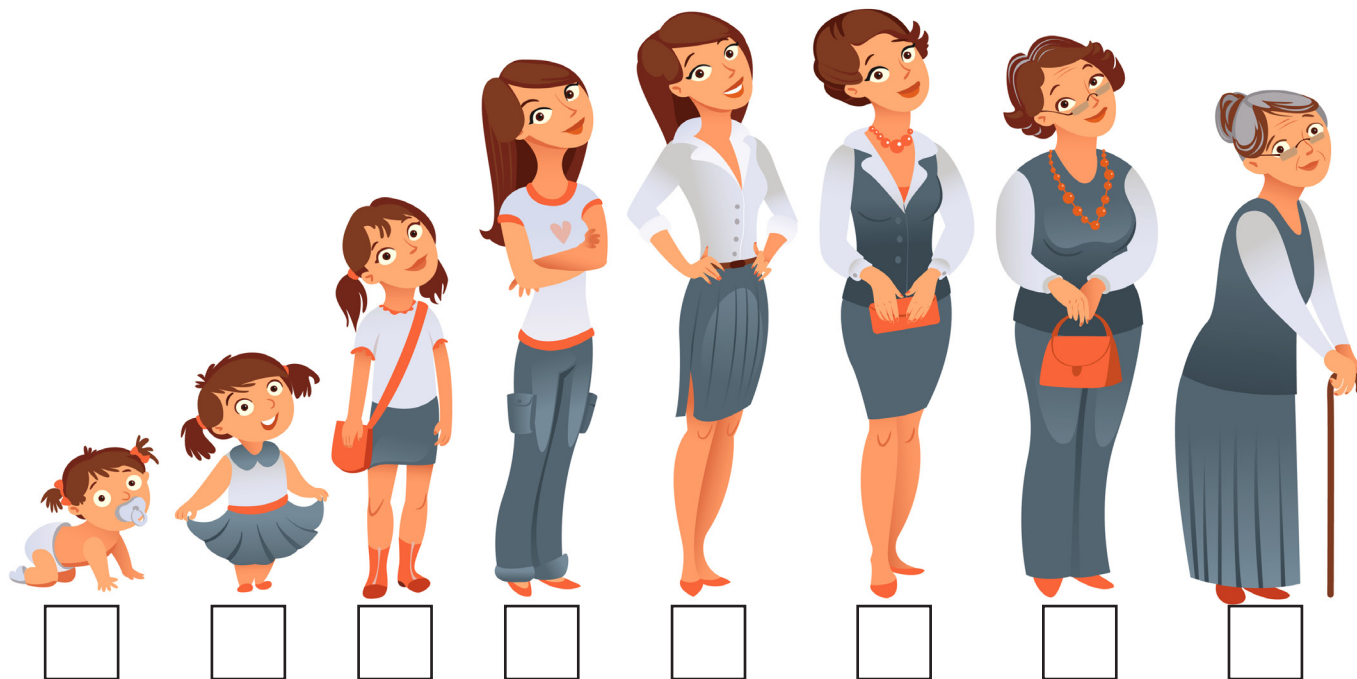

_____

Задача 10.

Човешкият организъм се променя във времето. Разгледай двете изображения.

А) Избери изображение според пола си и отбележи с ✓ етапа, който съответства на твоята възраст.

Б) Опиши три промени, които настъпват в развитието на човека.

 _____

_____

_____

_____

_____

_____

Задача 11.

Разгледай картината. Направи кратко описание на времето, изобразено на нея.

Задача 12.

Разгледай календара на следващата страница.

А) Запиши каква информация е представена чрез:

• числата – _____

• текста – _____

• изображенията – _____

• условните знаци – _____

Б) За какво можем да използваме тази информация? Дай два различни примера.

1. _____

2. _____

В) Огради върху календара датите на зимната ваканция.

Февруари

Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък	Събота	Неделя
1	2 Сретение Господне	3 	4	5	6	7
Трифон Зарезан Св. Трифон е покровител на лозята и на празника му стопаните ги благославят да родят много грозде и да има много вино. Лозарите зарязват лозите, после се черпят с вино за плодородие.						
8	9	10	11	12	13	14
		Св. Харалампий Този светец държи всички болести. Месят се питки, мажат се с мед и се раздават за здраве. Отдава се почит на пчеларите и пчелите.				Св. Валентин Ден на влюбените
15	16	17	18	19 1873 г. Обесен е Васил Левски.	20	21
				Датата на обесването на Левски по стар стил е 6 февруари, 18 февруари по нов стил, но по традиция се отбелязва на 19 февруари.		
22	23	24	25	26	27	28
29						

П	В	С	Ч	П	С	Н
					1	2 3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Бележки

П	В	С	Ч	П	С	Н
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			